

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียน
วัดบางหลวง มีรายละเอียดที่แสดงถึงสาระสำคัญของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียน
วัดบางหลวง ปีการศึกษา 2554 ครั้งนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อประเมินผลการพัฒนาโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของโรงเรียนวัดบางหลวง ใน 5 ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมจะทำให้รู้ว่ามีปัญหาอะไรบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข
ชุมชน โรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องมีความต้องการอะไรบ้างที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการดำเนินการ

1.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย จะขอความ
ช่วยเหลือจากแหล่งใดหรือไม่อย่างไร ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับงบประมาณ อาคาร
สถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร

1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มี
จุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นจุดเด่น จุดอ่อนหรือจุดที่ควรพัฒนาของรูปแบบการดำเนินงานตามที่คาดหวัง
เอาไว้เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการเลือกวิธีการต่อไป จึงต้องอาศัยวิธีการหลายๆด้าน
ทั้งวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
การนิเทศกำกับติดตาม การวัดผลประเมินผล

1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายตรวจสอบผลที่
เกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ
ทักษะ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม เจตคติรวมทั้งความสามารถในการนำไปปฏิบัติจริงได้
หรือไม่อย่างไร ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การ
แสดงออกทางพฤติกรรม

1.5 การประเมินด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาผลที่
นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ อาจมีผลทั้งทางบวกและทางลบ ประเด็นการ
ประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการเป็นที่ยอมรับ การมีชื่อเสียงของสถาบัน การนำไปประยุกต์ใช้

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนวัดบางหลวง

ขอบเขตการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวง มีขอบเขตของการประเมิน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 18 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 162 คน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 162 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดบางหลวง จำนวน 14 คน รวมประชากร 357 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 14 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 113 คน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 113 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดบางหลวง จำนวน 14 คน รวมประชากร 255 คน

2. ขอบเขตการประเมิน

ในการประเมินครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินของ Daniel L. Stufflebeam ที่มีชื่อว่า CIPP Model ประเมินใน 5 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนวัดบางหลวง

3. ระยะเวลาในการประเมิน

การประเมินใช้เวลาในการประเมิน 1 ปีการศึกษา คือ ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2554 ถึง เดือนมีนาคม 2555 แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

3.1 การประเมินผลโครงการก่อนการดำเนินงาน เป็นการประเมินถึงความต้องการในการจัดทำโครงการ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ และความพร้อม ความเหมาะสม และความพอเพียง ได้แก่บุคลากร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ และงบประมาณของโครงการว่ามีความพร้อม ความเหมาะสมและความ

เพียงพอที่จะเื้ออำนวยการดำเนินงานไม่น้อยเพียงใด ระยะเวลาการประเมินโครงการระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม -15 พฤษภาคม 2554

3.2 การประเมินผลโครงการระหว่างดำเนินงาน เป็นการประเมินผลโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน การวางแผน การดำเนินการ การติดตามผลโครงการและการปรับปรุงแก้ไข ระยะเวลาการประเมินโครงการ ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2554 - 14 มีนาคม 2555

3.3 การประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน เป็นการประเมินผลของการดำเนินงานเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโครงการ ผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการในด้าน รางวัล เกียรติบัตร หรือความภาคภูมิใจของโรงเรียน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน รวมถึงความพึงพอใจโดยรวมจากการดำเนินโครงการตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งมีระยะการประเมินโครงการระหว่างวันที่ 15 - 31 มีนาคม 2555

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวง ใช้แนวคิดการประเมินโครงการของ Danie L. Stufflebeam ที่มีชื่อว่า CIPP Model ประเมินใน 5 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง กับการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนวัดบางหลวง

เครื่องมือการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้การประเมินโครงการ ประกอบด้วย แบบประเมิน จำนวน 12 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ฉบับ แบบสำรวจรางวัลหรือเกียรติบัตร จำนวน 1 ฉบับ และแบบรายงานการจัดกิจกรรมตามโครงการ จำนวน 1 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการประเมินโครงการ

1. ด้านบริบท

สรุปผลการประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวงด้านบริบทของรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดบางหลวง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

สรุปผลการประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านปัจจัยนำเข้า ของรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ผู้สอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดบางหลวง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ

สรุปผลการประเมินด้าน กระบวนการของโครงการพัฒนาส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวงพบว่า ผลการประเมิน กระบวนการตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต

เมื่อวิเคราะห์ ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกิจกรรมโครงการ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวง ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้ประเมินโครงการให้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ $\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.32) รองลงมาคือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้ประเมินโครงการให้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$, S.D.=0.15) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประเมินโครงการให้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.10)

5. ด้านผลกระทบ

ผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้ากระบวนการ ผลผลิตและผลกระทบจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสรุป ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทความต้องการจำเป็นของโครงการพบว่ารองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นว่า โครงการมีความสำคัญและจำเป็น มีความเหมาะสมมาก และได้เสนอแนะความคิดเห็นโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวงไว้ว่า เป็นโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งถ้าสามารถดำเนินการอย่างดีตามกิจกรรมที่กำหนดไว้จะสามารถทำให้โรงเรียนวัดบางหลวง สามารถเป็นแบบอย่างได้ ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการเรียนการสอนของครู คุณภาพการบริหารจัดการ และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ผลการประเมินปัจจัย นำเข้า ของโครงการพบว่า มีความเหมาะสมมากเนื่องจาก โครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวงมีความพร้อม ความเหมาะสม ความเพียงพอ ของบุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพบว่า มีความเหมาะสมมาก เนื่องจาก โรงเรียนมีการประเมินก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน สามารถทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วนอกจากนี้ครูมีความตั้งใจในดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพแต่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ในการวางแผน จะต้องได้รับความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อสร้างความร่วมมือในการดำเนินงาน

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตและผล กระทบของโครงการพบว่า มีความเหมาะสมมาก เนื่องจากนักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้จากโครงการ และมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งมีคุณภาพตามมาตรฐานด้านผู้เรียนสูงขึ้น นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและ ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายของครู นักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติได้จริงและมีความรู้ มีทักษะต่างๆ มีคุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้นนอกจากนี้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และโรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเป็นอย่างดี

6. ด้านความพึงพอใจ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ โครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของ โรงเรียนวัดบางหลวงมีความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่า เกณฑ์การประเมิน

ข้อเสนอแนะในการประเมินโครงการครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินโครงการไปใช้

1. โครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของ โรงเรียนวัดบางหลวง ควรเป็นโครงการที่ทำต่อเนื่องทุกๆปี ผู้บริหารควรต้องเป็นผู้มีบทบาทในการดำเนินการต่างๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอนเป็นระบบที่มีคุณภาพสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

2. การจัดกิจกรรมในโครงการควรสนับสนุนให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ บูรณาการการจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง เช่น กิจกรรมห้องสมุดมีชีวิตบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และโรงเรียนวัดบางหลวง บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กิจกรรมประเภทส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน กิจกรรมประเภทพัฒนาทักษะการคิด เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละคน

3. การจัดกิจกรรมต่างๆ ตามโครงการ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมย่อยๆ ในโครงการควร ศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็นก่อน จึงจะสามารถพัฒนาศักยภาพหรือแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น

4. การดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆที่กำหนดไว้ในโครงการจะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการกำกับ ติดตามดูแลหรือนิเทศ ของผู้รับผิดชอบโครงการ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการประเมินโครงการครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมการใช้ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ควรศึกษาความเป็นไปได้ของการขยายกิจกรรมของโครงการ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของ โรงเรียนวัดบางหลวงไปยังชุมชนใกล้เคียงและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของโครงการ รวมทั้งความร่วมมือกันด้านต่างๆต่อไปในอนาคต